

Múlt és jövő

Ozogány Ernő

Lacza Tihamér azon hazai személyiségeink közé tartozik, akit nem kell bemutatni az olvasónak: idestova négy évtizede fejt ki publicisztikai tevékenységét, csaknem húsz éve jól ismerjük hangját a pozsonyi Pátria Rádió műsorainak köszönhetően, a legutóbbi években pedig a televízió képernyőjén is feltűnt a Szemtől Szemben című műsor vezetőjeként, amelyben hazai szellemi életünk, a tudományosság legjelentősebb szereplőinek tevékenységét mutatta be.

Ismeretterjesztői tevékenységét illetően a téma iránt érdeklődők pontosan tudják, hogy a múlt század hetvenes éveitől kezdve rendszeresen informálta az olvasókat a természet-tudományok múltjának és jelenének legfontosabb mozzanatairól. Az már kevésbé ismert, hogy szerkesztőként az első volt, aki maga köré gyűjtötte

az élet legkülönbözőbb területén tevékenykedő hazai magyar értelmiségieket, akik képesek és hajlandóak is voltak megosztani gondolataikat és eredményeiket a széles közönséggel. Az utóbbi évtizedeken végigtekintve elszoruló szívvel kell tudomásul venni, hogy az egykori kezdők közül már nincs közöttünk Pomichal Richárd és Bődök Zsigmond, a többiek azonban továbbra is igyekeznek helytállni a nagyközönség tájékoztatásának területén. Ennek egyik láncszeme Lacza Tihamér legújabb könyve, a CSEMA-DOK dunaszerdahelyi székházában bemutatott *A tudomány apostolai* című mű.

A tizenharmadik századtól, a nagy francia enciklopédia, majd a német lexikonok megjelenésétől kezdve két, egymástól eltérő elv érvényesült a szakirodalom területén: az előb-

bi az időrendi sorrendet alapul véve folyamatában ábrázolta az egyes eseményeket, míg az utóbbi ábécé sorrendben tárgyalta az egyes szereplők tevékenységét, legfontosabb életrajzi adatait. A szerző jelenlegi, a Madách-Posonium Kft. által megjelentetett művében mindkét elv érvényesül egy sajátos szerkesztői megoldással kiegészítve.

A könyv betűrendben tárgyalja a szlovákiai településeket, ismertette történetüket, fejlődésüket, lakossági összetételük alakulását a történelem folyamán, majd áttér azoknak a legjelentősebb egyéniségek életének a taglalására, akik az adott településen születtek, tevékenykedtek, vagy valamilyen módon meghatározóak voltak e helységek számára.

A szócikken belül viszont az enciklopédikus elv érvényesül: születésük sorrendjében sorakoznak fel az egyes szereplők.

Elmondható, hogy egy mű akkor számíthat sikerre, ha valamilyen lap-pangó vagy már felbukkant igényt elégít ki. Az utóbbi időben az egyes településeken egyre nagyobb érdeklődés mutatkozik azon személyiségek iránt, akik tőlük elszármazva komoly befolyást gyakoroltak koruk életére. Ez a tendencia nyomon követhető az egyre szaporodó helytörténeti munkák anyagában és a világhálóra feltett községi honlapokon is. Lacza Tihamér jelenlegi művében az olvasó kellő információhoz juthat e téren is.

Hazai kisebbségi irodalmunk jellegzetessége, hogy megfelelő anyagi támogatás nélkül egyszerűen képtelen megjelenni a piacon. Sajnálatos módon viszont az adóinkból származó összegeket olyan szűkmarkúan mérik, hogy épp csak a túléléshez elegendőek, sőt nem egy esetben az adott cél sem valósítható meg belőlük maradéktalanul. Ennek következménye, hogy Lacza Tihamér izgalmas könyve is csak első kötete az eredeti munkának: A-tól K-ig mutatja be az egyes települések legjelesebb szereplőit. Abban csak reménykedni tudunk, hogy jövőre nem dugulnak el a támogatói források csatornáit. Nagy kár lenne, ha ez a hiánypótló forrás-munka nem tudna kiteljesedni. Lacza Tihamér ezúttal is sikeresen szolgált a magyar tudományosság ügyét. De ezzel aligha lehet újat mondani a szerző munkásságát nyomon követő olvasónak: immár négy évtizede ezt teszi.